

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2009/110/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 16 септември 2009 година

относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 47, параграф 2, първо и трето изречение и член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽²⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) Директива 2000/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно предприемането, упражняването и надзора над дейността на институциите за електронни пари ⁽⁴⁾ беше приета в отговор на възникването на нови предплатени електронни платежни продукти и беше предназначена да създаде ясна правна рамка, разчетена да укрепи вътрешния пазар, като същевременно осигури адекватно равнище на пруденциален надзор.

(2) При преразглеждането на Директива 2000/46/ЕО Комисията подчерта необходимостта от ревизиране на тази директива, тъй като някои от нейните разпоредби бяха оценени като възпрепятстващи възникването на истински единен пазар на услуги, свързани с електронни пари, както и развитието на такива услуги, удобни за ползване от ползвателите.

⁽¹⁾ Становище от 26 февруари 2009 г. (все още не публикувано в Официален вестник).

⁽²⁾ ОВ С 30, 6.2.2009 г., стр. 1.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 24 април 2009 г. (все още не публикувано в Официален вестник) и решение на Съвета от 27 юли 2009 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 275, 27.10.2000 г., стр. 39.

(3) Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар ⁽⁵⁾ установи съвременна и съгласувана правна рамка за платежни услуги, включително координирането на националните разпоредби относно изискванията за надзор върху нова категория доставчици на платежни услуги, а именно платежните институции.

(4) С цел да се премахнат бариерите за навлизане на пазара и да се улесни предприемането и упражняването на дейността по издаване на електронни пари, следва да се преразгледат правилата, на които се подчиняват институциите за електронни пари, за да се осигури равнопоставеност на всички доставчици на платежни услуги.

(5) Уместно е прилагането на настоящата директива да се ограничи до доставчици на платежни услуги, които издават електронни пари. Настоящата директива не следва да се прилага за парични стойности, съхранявани в специфични предплатени инструменти, предназначени за посрещането на конкретни нужди и които могат да бъдат използвани само по ограничен начин, защото позволяват на държателя на електронни пари да закупува стоки или услуги само в помещенията на издателя на електронни пари или в рамките на ограничена мрежа от доставчици на услуги по пряк търговски договор с професионален издател, или защото те могат да се използват само за придобиване на ограничен набор от стоки или услуги. Даден инструмент следва да се смята за използван в рамките на такава ограничена мрежа, ако може да се използва само за закупуване на стоки и услуги в конкретен магазин или верига от магазини или за ограничен набор от стоки или услуги независимо от географското разположение на мястото на продажбата. Такива инструменти могат да включват карти на магазини, карти на бензиностанции, членски карти, карти за обществен транспорт, ваучери за храна или ваучери за услуги (ваучери за услуги, свързани с грижите за деца, за социални услуги или схеми за услуги, които субсидират наемането на персонал за извършване на домакински задачи, като чистене, гладене или градинарство), които понякога са подчинени на специфична данъчна или трудовоправна рамка, предназначена да насърчава използването на такива инструменти за постигане на целите, заложили в социалното законодателство. Когато такъв инструмент със специфична цел се превърне в инструмент с общо предназначение, даденото

⁽⁵⁾ ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.

изключение от приложното поле на настоящата директива следва да не се прилага повече. Инструменти, които могат да бъдат използвани за покупки във вериги магазини на търговци, следва да не се изключват от приложното поле на настоящата директива, тъй като такива инструменти обикновено са предназначени за непрекъснато разрастваша се мрежа от доставчици на услуги.

- (6) Уместно е също така настоящата директива да не се прилага за парична стойност, използвана за закупуването на дигитални стоки или услуги, при които поради характера на стоката или услугата операторът добавя съществена стойност към нея, например под формата на средства за достъп, средства за търсене или разпространение, при условие че въпросната стока или услуга може да бъде използвана само чрез дигитално устройство, като например мобилен телефон или компютър, и че операторът на телекомуникационни, дигитални услуги или услуги, свързани с информационните технологии, не действа само като посредник между ползвателя на платежни услуги и доставчика на стоки и услуги. Подобна е ситуацията, когато абонат на мобилен телефон или на друга дигитална мрежа заплаща пряко на мрежовия оператор и когато не съществува нито пряко платежно отношение, нито пряко отношение длъжник-кредитор между абоната на съответната мрежа и трето лице, доставчик на стоки или услуги, предоставяни като част от транзакцията.
- (7) Уместно е да се въведе ясно определение за електронни пари с цел то да бъде технически неутрално. Това определение следва да обхваща всички ситуации, при които доставчикът на платежна услуга издава предплатена съхранена стойност в замяна на парични средства, които могат да се използват за платежни цели, тъй като тя се приема от третите лица като плащане.
- (8) Определението за електронни пари следва да обхваща електронни пари, независимо дали те се държат в платежно устройство, притежавано от държателя на електронните пари, или се съхраняват от разстояние в сървър и се управляват от държателя на електронните пари посредством специална сметка за електронни пари. Това определение следва да е достатъчно широко, за да не пречат технологичните иновации и за да се обхванат не само всички продукти, налични днес на пазара, но и продуктите, които може да бъдат разработени в бъдеще.
- (9) Режимът на пруденциален надзор на институциите за електронни пари следва да се преразгледа и да бъде приведен в по-голямо съответствие с рисковете, пред които са изправени тези институции. Също така този режим следва да се съгласува с режима на пруденциален надзор, прилаган за платежните институции съгласно Директива 2007/64/ЕО. Затова съответните разпоредби на Директива 2007/64/ЕО следва да се прилагат *mutatis mutandis* към институциите за електронни пари, без да се засягат разпоредбите на настоящата директива. Следователно позоваването на „платежна институция“ в Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на „институция за електронни пари“; позоваването на „платежни услуги“ следва да се разбира като позоваване на дейността по предоставяне на „платежни услуги и издаване на електронни пари“; позоваването на „ползвател на платежни услуги“ следва да се разбира като позоваване на „ползвател на платежни услуги“ и „държател на електронни пари“; позоваването на „настоящата директива“ следва да се разбира като позоваване на Директива 2007/64/ЕО и настоящата директива; позоваването на дял II от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на дял II от Директива 2007/64/ЕО и дял II от настоящата директива; позоваването на член 6 от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на член 4 от настоящата директива; позоваването на член 7, параграф 1 от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на член 5, параграф 1 от настоящата директива; позоваването на член 7, параграф 2 от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на член 5, параграф 6 от настоящата директива; позоваването на член 8 от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на член 5, параграфи 2—5 от настоящата директива; позоваването на член 9 от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на член 7 от настоящата директива; позоваването на член 16, параграф 1 от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на член 6, параграф 1, букви в)—д) от настоящата директива; както и позоваването на член 26 от Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на член 9 от настоящата директива.
- (10) Известно е, че институциите за електронни пари разпространяват електронни пари, включително чрез продажба или препродажба на населението на продукти, представляващи електронни пари, предоставят средства за разпространение на електронни пари на клиентите или за обратно изкупуване на електронни пари по искане на клиентите, или за презареждането на техни продукти, представляващи електронни пари, чрез физически или юридически лица, действащи от тяхно име, в съответствие с изискванията на възприетия от тях съответен бизнес модел. Въпреки че на институциите за електронни пари не следва да се разрешава да издават електронни пари чрез представители, следва все пак да им е позволено да предоставят чрез представители услугите, изброени в приложението към Директива 2007/64/ЕО, при условие че са спазени условията на член 17 от същата директива.
- (11) Необходим е режим на начален капитал, комбиниран с оборотен капитал за осигуряване на подходящо равнище на защита на потребителите, както и на стабилно и надеждно опериране на институциите за електронни пари. Поради спецификата на електронните пари следва да се предвиди допълнителен метод за изчисляване на оборотния капитал. Следва да бъдат запазени пълни надзорни правомощия, за да се гарантира, че към еднаквите по вид рискове се подхожда по еднакъв начин спрямо всички доставчици на платежни услуги, както и че методът на изчисляване обхваща специфичното бизнес положение на дадена институция за електронни пари. Освен това следва да се предвидят разпоредби, задължаващи платежните институции да съхраняват средствата на държателите на електронни пари отделно от тези средства, които се използват от институцията за електронни пари за други бизнес дейности. Институциите за електронни пари следва също така да се подчиняват на ефективни правила срещу изпирането на пари и финансирането на тероризъм.

- (12) Оперирането на платежни системи е дейност, която не е запазена за специфична категория институции. Важно е да се отбележи също така, че както в случая с платежните институции, оперирането на платежни системи може да се извършва от институции за електронни пари.
- (13) Издаването на електронни пари не представлява дейност по приемане на депозити съгласно Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции⁽¹⁾ предвид специфичния му характер като електронен заместител на монети и банкноти, който следва да се използва за извършване на плащания, обикновено на ограничени суми, а не като средство за спестяване. На институциите за електронни пари не следва да бъде разрешено да отпускат кредит от средствата, получени или държани с цел издаване на електронни пари. Освен това на издателите на електронни пари следва да не се разрешава да начисляват лихви или всякаква друга облага, освен ако тези облаги не са свързани с продължителността на срока, за който държателят на електронни пари разполага с тях. Условието за предоставяне и поддържане на лиценз за институция за електронни пари следва да включват пруденциални изисквания, съразмерни с оперативните и финансовите рискове, пред които се изправят такива институции в хода на своята дейност, свързана с издаването на електронни пари, независимо от всякакви други търговски дейности, извършвани от институцията за електронни пари.
- (14) Необходимо е все пак да се запази равнопоставеността на институциите за електронни пари и на кредитните институции по отношение на издаването на електронни пари с цел да се осигури лоялна конкуренция между по-широк кръг от институции в полза на държателя на електронни пари. Това следва да бъде постигнато чрез компенсиране на по-малко обременителните характеристики на пруденциалния надзорен режим, прилаган спрямо институциите за електронни пари, с разпоредби, които са по-строги от тези, които се прилагат за кредитните институции, по-специално що се отнася до мерките за защита на средствата на държателя на електронни пари. Предвид решаващото значение на мерките за защита е необходимо компетентните органи да бъдат информирани предварително за всяко съществено изменение, като например изменение в метода на защита, изменение на кредитната институция, в която са депозирани защитените средства, или изменение, засягащо застрахователното предприятие или кредитна институция, която е застраховала или гарантирала защитените средства.
- (15) Правилата, които уреждат клоновете на институции за електронни пари, чието централно управление се намира извън Общността, следва да бъдат аналогични във всички държави-членки. Важно е да се осигури посочените правила да не може да бъдат по-благоприятни от тези за клоновете на институции за електронни пари, чието централно управление е в друга държава-членка. Общността следва да може да сключва споразумения с трети държави, предвиждащи прилагането на правила, които осигуряват еднакво третиране в цялата Общност на клоновете на институции за електронни пари, чието централно управление се намира извън Общността. Клоновете на институциите за електронни пари, чието централно управление е извън Общността, не следва да се ползват нито от свободата на установяване съгласно член 43 от Договора в държави-членки, различни от тези, в които са установени, нито от свободата на предоставяне на услуги съгласно член 49, втора алинея от Договора.
- (16) Уместно е да се допусне държавите-членки да освобождават от прилагането на определени разпоредби на настоящата директива институции, които издават електронни пари само в ограничен обем. Институции, ползващи се от такова освобождаване, следва да не притежават право съгласно настоящата директива да упражняват свободата на установяване или свободата на предоставяне на услуги, както и следва да не упражняват косвено тези права в качеството си на участници в дадена платежна система. Желателно е обаче да се събират данни за всички образувания, предоставящи услуги, свързани с електронни пари, включително тези, които се ползват от освобождаване. За тази цел държавите-членки следва да вписват такива образувания в регистър на институциите за електронни пари.
- (17) По съображения, свързани с пруденциалния надзор, държавите-членки следва да гарантират, че електронни пари могат да издават само институции за електронни пари, които са надлежно лицензирани или се ползват с освобождаване в съответствие с настоящата директива, кредитни институции, лицензирани в съответствие с Директива 2006/48/ЕО, институциите за пощенски парични преводи, оправомощени съгласно националното право да издават електронни пари, институциите, посочени в член 2 от Директива 2006/48/ЕО, Европейската централна банка и националните централни банки, когато не действат в качеството си на органи на паричната политика или други публични органи, както и държави-членки или техни регионални или местни органи, когато действат в качеството си на публични органи.
- (18) Необходимо е електронните пари да могат да се изкупуват обратно с цел да се запази доверието на държателя на електронните пари. Възможността за обратно изкупуване сама по себе си не означава, че средствата, получени в замяна на електронни пари, следва да се разглеждат като депозити или друг вид възстановими средства по смисъла на Директива 2006/48/ЕО. Обратното изкупуване следва да е възможно по всяко време и по номинална стойност, без възможност да се договори минимален праг за обратно изкупуване. Обратното изкупуване по принцип следва да се предоставя безплатно. Въпреки това в случаи, надлежно уточнени в настоящата директива, следва да е възможно налагането на пропорционална и основаваща се на разходите такса, без да се засягат националното законодателство в областта на данъчното облагане или социалните въпроси или задълженията на издателя на електронни пари по друго релевантно общностно или национално законодателство, като например правила срещу изпирването на пари и финансирането на тероризъм, действия, насочени към замразяване на средства, или всякакви специфични мерки, свързани с предотвратяването и разследването на престъпления.

(1) ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1.

- (19) Държателите на електронни пари следва да имат на разположение извънсъдебни процедури за възражения и за обезщетяване при уреждането на спорове. Поради това дял IV, глава 5 от Директива 2007/64/ЕО следва да се прилага *mutatis mutandis* в контекста на настоящата директива и без да се засягат разпоредбите на настоящата директива. Това означава, че позоваване на „доставчик на платежни услуги“ в Директива 2007/64/ЕО следва да се разбира като позоваване на „издател на електронни пари“, позоваването на „ползвател на платежни услуги“ — като позоваване на „държател на електронни пари“, а позоваването на дялове III и IV от Директива 2007/64/ЕО — като позоваване на дял III от настоящата директива.
- (20) Мерките, необходими за изпълнението на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾.
- (21) По-специално на Комисията следва да бъдат предоставени правомощия за приемане на разпоредби за изпълнение, за да се вземе предвид инфлацията или развитието на технологиите и пазара, както и за гарантиране на сближаване при прилагането на изключенията съгласно настоящата директива. Тъй като тези мерки са от общ характер и са предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, те следва да бъдат приети в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 5а от Решение 1999/468/ЕО.
- (22) Ефективното действие на настоящата директива следва да се преразглежда. Поради това следва да се изиска от Комисията да изготви доклад три години след крайния срок за транспониране на настоящата директива. Държавите-членки следва да предоставят на Комисията информация относно прилагането на някои от разпоредбите на настоящата директива.
- (23) В интерес на правната сигурност следва да се предвидят преходни мерки, за да се гарантира, че институции за електронни пари, които са започнали дейността си в съответствие с националните закони, които транспонират Директива 2000/46/ЕО, са в състояние да продължат тази дейност в рамките на съответната държава-членка за указан период. Този период следва да е по-дълъг за институции за електронни пари, които са се възползвали от освобождаването, предвидено в член 8 от Директива 2000/46/ЕО.
- (24) Настоящата директива въвежда ново определение за електронни пари, издаването на които може да се възползва от дерогациите в членове 34 и 53 от Директива 2007/64/ЕО. Поради това съответно следва да бъде изменен опростеният режим за комплексна проверка на клиентите за институциите за електронни пари съгласно Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм ⁽²⁾.
- (25) Съгласно Директива 2006/48/ЕО институциите за електронни пари се считат за кредитни институции, макар че те не могат нито да получават депозити от населението, нито да предоставят кредити от получените средства от населението. Предвид режима, въведен с настоящата директива, е уместно да се измени определението за кредитна институция в Директива 2006/48/ЕО с цел да се гарантира, че институциите за електронни пари не се считат за кредитни институции. Следва обаче да се запази правото на кредитните институции да издават електронни пари и да извършват такава дейност в рамките на цялата Общност при условията на взаимно признаване и при всеобхватен режим за пруденциален надзор, приложим към тях в съответствие със законодателството на Общността в областта на банковото дело. Въпреки това, в интерес на поддържането на равнопоставеност, кредитните институции следва да могат, като алтернатива, да извършват тази дейност чрез дъщерно дружество, което действа съгласно режима за пруденциален надзор, предвиден в настоящата директива, вместо съгласно Директива 2006/48/ЕО.
- (26) Разпоредбите на настоящата директива заменят всички съответни разпоредби на Директива 2000/46/ЕО. Следователно Директива 2000/46/ЕО следва да бъде отменена.
- (27) Доколкото целта на настоящата директива не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки, поради това че изисква хармонизиране на множество различни правила, действащи понастоящем в правните системи на различните държави-членки, и следователно може да бъде по-добре постигната на общностно равнище, Общността може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (28) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество ⁽³⁾ държавите-членки се насърчават да изготвят за себе си и в интерес на Общността свои собствени таблици, които, доколкото е възможно, илюстрират съответствието между настоящата директива и приетите мерки за нейното транспониране, и да ги направят обществено достояние,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и приложно поле

1. В настоящата директива се установяват правилата за упражняването на дейността по издаване на електронни пари, за която цел държавите-членки признават следните категории издатели на електронни пари:

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

⁽²⁾ ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15.

⁽³⁾ ОВ C 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

- а) кредитни институции съгласно определението в член 4, точка 1 от Директива 2006/48/ЕО, включително, в съответствие с националното право, техен клон по смисъла на член 4, точка 3 от същата директива, когато такъв клон се намира в Общността, а централното управление на институцията се намира извън Общността в съответствие с член 38 от същата директива;
- б) институции за електронни пари съгласно определеното в член 2, точка 1 от настоящата директива, включително, в съответствие с член 8 от настоящата директива и с националното право, и клон на същите, когато такъв клон се намира в Общността, а централното управление на институцията се намира извън Общността;
- в) институции за пощенски парични преводи, оправомощени съгласно националното право да издават електронни пари;
- г) Европейската централна банка и националните централни банки, когато не действат в качеството си на органи на паричната политика или други публични органи;
- д) държави-членки или техни регионални или местни органи, когато действат в качеството си на публични органи.

2. В дял II от настоящата директива се установяват правилата за предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари.

3. Държавите-членки може да освободят от прилагането на всички или на част от разпоредбите на дял II от настоящата директива институциите, посочени в член 2 от Директива 2006/48/ЕО, с изключение на тези, посочени в първо и второ тире от същия член.

4. Настоящата директива не се прилага за парична стойност, съхранявана в инструменти, които са изключени, както се посочва в член 3, буква к) от Директива 2007/64/ЕО.

5. Настоящата директива не се прилага за парична стойност, която се използва за извършване на платежни трансакции, които са изключени, както се посочва в член 3, буква л) от Директива 2007/64/ЕО.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „институция за електронни пари“ означава юридическо лице, на което е предоставен лиценз съгласно дял II за издаване на електронни пари;
2. „електронни пари“ означава парична стойност, съхранявана в електронна, включително магнитна форма, представляваща вземане към издателя, която се издава при получаване на средства с цел извършване на платежни трансакции по смисъла на член 4, точка 5 от Директива 2007/64/ЕО и се приема от физическо или юридическо лице, различно от издателя на електронни пари;

3. „издател на електронни пари“ означава образуванията, посочени в член 1, параграф 1, институциите, ползващи се от освобождаване по силата на член 1, параграф 3, и юридически лица, ползващи се от освобождаване по силата на член 9;

4. „средна стойност на електронните пари в обращение“ означава средната стойност на общия размер на финансовите пасиви, свързани с издаваните електронни пари, в края на всеки календарен ден за предходните шест календарни месеца, изчислявана на първия календарен ден от всеки календарен месец и прилагана за същия календарен месец.

ДЯЛ II

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ, УПРАЖНЯВАНЕ И ПРУДЕНЦИАЛЕН НАДЗОР НА ДЕЙНОСТТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА ЕЛЕКТРОННИ ПАРИ

Член 3

Общи правила за пруденциален надзор

1. Без да се засяга настоящата директива, членове 5 и 10—15, член 17, параграф 7 и членове 18—25 от Директива 2007/64/ЕО се прилагат *mutatis mutandis* към институциите за електронни пари.

2. Институциите за електронни пари информират компетентните органи предварително за всяко съществено изменение в мерките, предприемани за защита на средства, които са били получени в замяна на издадените електронни пари.

3. Всяко физическо или юридическо лице, което е взело решение да придобие или продаде, пряко или непряко, квалифицирано дялово участие в институция за електронни пари по смисъла на член 4, точка 11 от Директива 2006/48/ЕО или да увеличи или намали допълнително, пряко или непряко, такова квалифицирано дялово участие, в резултат на което дялът от капитала или от правото на глас би достигнал, надвишил или спаднал под 20, 30 или 50 %, или по такъв начин, че институцията за електронни пари би станала или би престанала да бъде негово дъщерно дружество, информира компетентните органи за своето намерение преди съответното придобиване, продажба, увеличаване или намаляване на дялово участие.

Предлаганият приобретател предоставя на компетентния орган информация, в която се посочват размерът на предвиданото дялово участие и съответната информация, посочена в член 19а, параграф 4 от Директива 2006/48/ЕО.

Когато влиянието, упражнявано от лицата, посочени във втора алинея, може да е във вреда на благоразумното и надеждно управление на институцията, компетентните органи изразяват своето несъгласие или предприемат други подходящи мерки, за да се сложи край на това положение. Мерките могат да включват обезпечителни мерки, санкции срещу ръководните лица или управителите или спиране на упражняването на право на глас, произтичащо от акциите, притежавани от въпросните акционери или членове.

Подобни мерки се прилагат по отношение на физически или юридически лица, които не са изпълнили задължението да предоставят предварителната информация, както е предвидено в настоящия параграф.

Ако въпреки възражението на компетентните органи бъде придобито дялово участие, компетентните органи, независимо от всякаква друга санкция, която може да се приема, предвиждат или спиране упражняването на правата на глас на приобретателя, или обявяване на подадените гласове за невалидни, или тяхното анулиране.

Държавите-членки могат да освобождават или да разрешат на своите компетентни органи да освобождават от прилагането напълно или частично на задълженията по настоящия параграф институциите за електронни пари, които извършват една или повече от дейностите, изброени в член 6, параграф 1, буква д).

4. Държавите-членки позволяват на институциите за електронни пари да разпространяват и изкупуват обратно електронни пари чрез физически или юридически лица, действащи от тяхно име. Ако институция за електронни пари желае да разпространява електронни пари в друга държава-членка, ангажирайки такова физическо или юридическо лице, тя следва процедурите, предвидени в член 25 от Директива 2007/64/ЕО.

5. Без да се засяга параграф 4, институциите за електронни пари не издават електронни пари чрез представители. На институциите за електронни пари се позволява да предоставят чрез представители платежните услуги, посочени в член 6, параграф 1, буква а), само ако са спазени условията съгласно член 17 от Директива 2007/64/ЕО.

Член 4

Начален капитал

Държавите-членки изискват от институциите за електронни пари да разполагат към момента на получаване на лиценз с начален капитал, включващ позициите, посочени в член 57, букви а) и б) от Директива 2006/48/ЕО, от не по-малко от 350 000 EUR.

Член 5

Собствен капитал

1. Собственият капитал на институциите за електронни пари, определен съгласно членове 57—61, 63, 64 и 66 от Директива 2006/48/ЕО, не може да спада под по-високия от размерите, които се изискват съгласно параграфи 2—5 от настоящия член или съгласно член 4 от настоящата директива.

2. По отношение на дейностите, посочени в член 6, параграф 1, буква а), които не са свързани с издаването на електронни пари, изискванията за размер на собствения капитал на институцията за електронни пари се изчислява в съответствие с един от трите метода (А, Б или В), посочени в член 8, параграфи 1 и 2 от Директива 2007/64/ЕО. Подходящият метод се определя от компетентните органи съгласно националното законодателство.

По отношение на дейността по издаване на електронни пари изискванията за размер на собствения капитал на институцията

за електронни пари се изчисляват в съответствие с метод Г, посочен в параграф 3.

Институциите за електронни пари разполагат по всяко време със собствен капитал, който надвишава или е равен на сбора на изисквания размер, посочен в първа и втора алинея.

3. Метод Г: Размерът на собствения капитал на институция за електронни пари за дейността издаване на електронни пари възлиза на 2 % от средната стойност на електронните пари в обращение.

4. Когато институция за електронни пари извършва някоя от дейностите, посочени в член 6, параграф 1, буква а), които не са свързани с издаването на електронни пари, или която и да било от дейностите, посочени в член 6, параграф 1, букви б)—д), и стойността на електронните пари в обращение не е предварително известна, компетентните органи позволяват на тази институция за електронни пари да изчисли изискванията за размер на своя собствен капитал въз основа на представителен дял, за който се предполага, че ще се използва за издаване на електронни пари, при условие че такъв представителен дял може да бъде разумно оценен въз основа на исторически данни и по задоволителен за компетентните органи начин. Когато институция за електронни пари не е извършвала стопанска дейност в достатъчно дълъг срок, изискванията за размер на нейния собствен капитал се изчисляват въз основа на прогнозни данни за електронните пари в обращение, подкрепени от нейния бизнес план, които подлежат на корекции в този бизнес план, изисквани от страна на компетентните органи.

5. Въз основа на оценка на процесите на управление на риска, на бази от данни за рисковете от загуби и на механизми за вътрешен контрол на институцията за електронни пари компетентните органи могат да изискват от институцията за електронни пари да разполага със собствен капитал, който надвишава с до 20 % сумата, която би се получила в резултат от прилагането на съответния метод в съответствие с параграф 2, или да разрешат на институцията за електронни пари да разполага със собствен капитал, който е с до 20 % по-малък от сумата, която би се получила в резултат от прилагането на съответния метод в съответствие с параграф 2.

6. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за предотвратяване на многократното използване на елементи, приемани като собствен капитал:

а) когато институцията за електронни пари принадлежи към същата група, към която принадлежи и друга институция за електронни пари, кредитна институция, платежна институция, инвестиционен посредник, дружество за управление на активи или застрахователно или презастрахователно дружество;

б) когато една институция за електронни пари извършва и други дейности освен издаването на електронни пари.

7. Ако са изпълнени условията, посочени в член 69 от Директива 2006/48/ЕО, държавите-членки или техните компетентни органи могат да решат да не прилагат параграфи 2 и 3 от настоящия член по отношение на институции за електронни пари, включени в консолидирания надзор върху кредитната институция майка съгласно Директива 2006/48/ЕО.

Член 6

Дейности

1. Освен издаването на електронни пари институциите за електронни пари имат право да извършват следните дейности:

- а) предоставяне на платежни услуги, изброени в приложението към Директива 2007/64/ЕО;
- б) предоставяне на кредит, свързан с платежни услуги, посочени в точка 4, 5 или 7 от приложението към Директива 2007/64/ЕО, когато са изпълнени условията, предвидени в член 16, параграфи 3 и 5 от посочената директива;
- в) предоставяне на оперативни услуги и на тясно свързани спомагателни услуги по отношение на издаването на електронни пари или на предоставянето на платежните услуги, посочени в буква а);
- г) експлоатация на платежни системи, както е определено в член 4, точка 6 от Директива 2007/64/ЕО и без да се засягат разпоредбите на член 28 от същата директива;
- д) стопански дейности, различни от издаването на електронни пари, при спазване на приложимото общностно и национално право.

Кредитът, посочен в първа алинея, буква б), не може да се предоставя от средства, получени в замяна на електронни пари и държани в съответствие с член 7, параграф 1.

2. Институциите за електронни пари не може да приемат от населението депозити или други възстановими средства по смисъла на член 5 от Директива 2006/48/ЕО.

3. Средствата, които институции за електронни пари са получили от държател на електронни пари, се обменят незабавно срещу електронни пари. Тези средства не представляват нито депозит, нито други възстановими средства, получени от населението, по смисъла на член 5 от Директива 2006/48/ЕО.

4. Член 16, параграфи 2 и 4 от Директива 2007/64/ЕО се прилага по отношение на средствата, получени за дейността, посочена в параграф 1, буква а) от настоящия член, които не са свързани с дейността по издаване на електронни пари.

Член 7

Изисквания за защитни мерки

1. Държавите-членки изискват от институциите за електронни пари да прилагат защитни мерки по отношение на средствата, получени в замяна на издадени електронни пари, в съответствие с член 9, параграфи 1 и 2 от Директива 2007/64/ЕО. Средствата, получени под формата на плащане с платежен инструмент, не е необходимо да бъдат предмет на защитни мерки, докато не се заверят по платежна сметка на институция за електронни пари или не бъдат предоставени на разположение по друг начин на институция за електронни пари в съответствие с изискванията за срока за изпълнение, установени с Директива 2007/64/ЕО, когато е приложимо. При всички случаи тези средства са предмет на защитни мерки не по-късно от пет работни дни след издаването на електронните пари, както е определено в член 4, точка 27 от посочената директива.

2. За целите на параграф 1 сигурни, нискорискови активи са позициите от активите, които попадат в една от категориите в

приложение I, точка 14, таблица 1 към Директива 2006/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции⁽¹⁾, за които капиталовото изискване за специфичен риск е не по-високо от 1,6 %, но като се изключат други квалифицирани позиции, както е определено в точка 15 от същото приложение.

За целите на параграф 1 сигурни, нискорискови активи са и дяловете в предприятие за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), което инвестира единствено в активите, посочени в първа алинея.

При извънредни обстоятелства и с подходяща обосновка компетентните органи могат, въз основа на оценка на сигурността, падежа, стойността и други елементи на риска на активите, съгласно посоченото в първа и втора алинея, да определят кои от тези активи не представляват сигурни, нискорискови активи за целите на параграф 1.

3. Член 9 от Директива 2007/64/ЕО се прилага по отношение на институциите за електронни пари за дейностите, посочени в член 6, параграф 1, буква а) от настоящата директива, които не са свързани с дейността по издаване на електронни пари.

4. За целите на параграфи 1 и 3 държавите-членки или техните компетентни органи могат да определят, в съответствие с националното законодателство, кой метод за защитата на средства да използват институциите за електронни пари.

Член 8

Отношения с трети държави

1. За предприемането и упражняването на дейност от клонове на институции за електронни пари, чиито централни управления се намират извън Общността, държавите-членки не прилагат разпоредби, които водят до по-благоприятно третиране от това спрямо институции за електронни пари, чиито централни управления се намират в Общността.

2. Компетентните органи уведомяват Комисията за всички разрешения за клонове, издадени на институции за електронни пари, чиито централни управления се намират извън Общността.

3. Без да се засяга параграф 1, Общността може, чрез споразумения с една или повече трети държави, да се договори да прилага разпоредби, които гарантират, че клоновете на институция за електронни пари, чието централно управление се намира извън Общността, получават еднакво третиране в цялата Общност.

Член 9

Освобождения по избор на държава-членка

1. Държавите-членки може да освобождават или да позволяват на своите компетентни органи да освобождават от прилагане на всички или част от процедурите и условията, предвидени в членове 3, 4, 5 и 7 от настоящата директива, с изключение на членове 20, 22, 23 и 24 от Директива 2007/64/ЕО, както и да позволяват вписването на юридически лица в регистъра на институциите за електронни пари, ако са спазени следните две условия:

⁽¹⁾ ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 201.

- а) общите стопански дейности пораждат средна стойност на електронните пари в обращение, която не надвишава границата, определена от държавата-членка, и която при всички случаи не надвишава 5 000 000 EUR; и
- б) никое от физическите лица, отговорни за управлението или осъществяването на стопанската дейност, не е осъждано за престъпления, свързани с изпиране на пари или финансиране на тероризъм, или за други финансови престъпления.

Когато институция за електронни пари извършва някоя от дейностите, посочени в член 6, параграф 1, буква а), които не са свързани с издаването на електронни пари или която и да било от дейностите, посочени в член 6, параграф 1, букви б)—д), и стойността на електронните пари в обращение не е предварително известна, компетентните органи позволяват на тази институция за електронни пари да приложи първа алинея, буква а) въз основа на представителен дял, за който се предполага, че ще се използва за издаване на електронни пари, при условие че този представителен дял може да бъде разумно преценен въз основа на исторически данни и по задоволителен за компетентните органи начин. Когато институция за електронни пари не е извършвала стопанска дейност в достатъчно дълъг срок, това изискване се оценява въз основа на проекция за стойността на електронните пари в обращение, подкрепена от нейния бизнес план, и подлежи на изискване от страна на компетентните органи за корекции в този бизнес план.

Държавите-членки може също така да предвидят предоставянето на факултативни освобождавания по настоящия член да бъде обвързано с допълнително изискване за максимална стойност, съхранявана в платежния инструмент, или платежна сметка на потребителя, в която се съхраняват електронните пари.

Юрическо лице, регистрирано в съответствие с настоящия параграф, може да предоставя платежни услуги, които не са свързани с електронните пари, издавани в съответствие с настоящия член, само ако са изпълнени условията, определени в член 26 от Директива 2007/64/ЕО.

2. Юрическо лице, регистрирано в съответствие с параграф 1, е длъжно да има централно управление в държавата-членка, в която то действително упражнява дейността си.

3. Юрическо лице, регистрирано в съответствие с параграф 1, се третира като институция за електронни пари. Член 10, параграф 9 и член 25 от Директива 2007/64/ЕО обаче не се прилагат за него.

4. Държавите-членки може да предвидят, че всяко регистрирано в съответствие с параграф 1 юридическо лице може да извършва само някои от дейностите, изброени в член 6, параграф 1.

5. Юрическо лице, посочено в параграф 1:

- а) уведомява компетентните органи за всяка промяна в положението му, свързана с условията по параграф 1; и

- б) поне веднъж годишно, на дата, посочена от компетентните органи, докладва относно средната стойност на електронните пари в обращение.

6. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, с които да се гарантира, че когато условията по параграфи 1, 2 и 4 престанат да бъдат изпълнени, съответното юридическо лице подава заявление за лиценз в срок от 30 календарни дни в съответствие с член 3. На юридическо лице, което не е подало в този срок заявление за лиценз, се забранява да издава електронни пари в съответствие с член 10.

7. Държавите-членки гарантират, че техните компетентни органи разполагат с достатъчно правомощия да проверяват непрекъснатото спазване на изискванията, установени в настоящия член.

8. Настоящият член не се прилага за разпоредбите на Директива 2005/60/ЕО или за националните разпоредби срещу изпиране на пари.

9. Ако държава-членка се възползва от освобождаването, предвидено в параграф 1, тя нотифицира Комисията до 30 април 2011 г. Държавата-членка нотифицира Комисията за всички последващи промени. В допълнение държавата-членка информира Комисията за броя на съответните юридически лица и — ежегодно — за общата стойност на електронните пари в обращение, издавани към 31 декември на всяка календарна година, както е посочено в параграф 1.

ДЯЛ III

ИЗДАВАНЕ И ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ ПАРИ

Член 10

Забрана за издаване на електронни пари

Без да се засяга член 18, държавите-членки забраняват издаването на електронни пари от физически или юридически лица, които не са издатели на електронни пари.

Член 11

Издаване и обратно изкупуване

1. Държавите-членки гарантират, че издателите на електронни пари издават електронни пари по номинална стойност при получаване на средства.

2. Държавите-членки гарантират, че по искане на държателя на електронни пари издателите на електронни пари изкупуват обратно, по всяко време и по номинална стойност, паричната стойност на държаните електронни пари.

3. В договора между издателя и държателя на електронни пари се посочват ясно и недвусмислено условията на обратно изкупуване, включително всякакви свързани с това такси, като на държателя на електронни пари се предоставя информация относно тези условия, преди да бъде обвързан от какъвто и да било договор или оферта.

4. Обратното изкупуване може да подлежи на такса, само ако това е посочено в договора в съответствие с параграф 3 и само в някой от следните случаи:

- а) когато обратното изкупуване е поискано преди изтичането на договора;
- б) когато договорът предвижда дата на изтичане и държателят на електронни пари прекрати договора преди тази дата; или
- в) когато обратното изкупуване е поискано повече от една година след датата на изтичане на договора.

Всяка такава такса е пропорционална и съразмерна на действителните разходи, направени от издателя на електронни пари.

5. Когато обратното изкупуване е поискано преди изтичането на договора, държателят на електронни пари може да поиска обратното изкупуване на част от електронните пари или на цялата сума.

6. Когато обратното изкупуване е поискано от държателя на електронни пари на датата на изтичане на договора или до една година след това:

- а) се изкупува обратно цялата стойност на държаните електронни пари; или
- б) ако институция за електронни пари извършва една или повече от дейностите, изброени в член 6, параграф 1, буква д) и делът от средства, предназначени да се използват като електронни пари, не е предварително известен, институцията за електронни пари изкупува обратно всички средства, искани от държателя на електронни пари.

7. Независимо от разпоредбите на параграфи 4, 5 и 6, правата на обратно изкупуване на лица, различни от потребители, които приемат електронни пари, се уреждат от договорното споразумение между издателите на електронни пари и съответните лица.

Член 12

Забрана за начисляването на лихви

Държавите-членки забраняват начисляването на лихви или предоставянето на всякакви други ползи, свързани с продължителността на срока, за който държателят на електронни пари държи електронните пари.

Член 13

Извънсъдебни процедури за възражения и определяне на обезщетение при уреждане на спорове

Без да се засяга настоящата директива, дял IV, глава 5 от Директива 2007/64/ЕО се прилага *mutatis mutandis* към издателите на електронни пари по отношение на техните задължения, произтичащи от настоящия дял.

ДЯЛ IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ И МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 14

Мерки за изпълнение

1. Комисията може да приема мерки, които са необходими, за да се актуализират разпоредбите на настоящата директива с оглед на инфлацията или технологичното и пазарното развитие. Тези мерки, предназначени да изменят несъществени

елементи на настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 15, параграф 2.

2. Комисията приема мерки с цел да гарантира сближаване при прилагането на изключенията, посочени в член 1, параграфи 4 и 5. Тези мерки, предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 15, параграф 2.

Член 15

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по плащанията, създаден в съответствие с член 85 от Директива 2007/64/ЕО.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилагат член 5а, параграфи 1—4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

Член 16

Пълна хармонизация

1. Без да се засягат член 1, параграф 3, член 3, параграф 3, шеста алинея, член 5, параграф 7, член 7, параграф 4, член 9 и член 18, параграф 2 и доколкото настоящата директива предвижда хармонизация, държавите-членки не поддържат и не въвеждат разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива.

2. Държавите-членки гарантират, че издателите на електронни пари не се отклоняват, във вреда на държателят на електронни пари, от разпоредбите на националното законодателство за прилагане на разпоредбите на настоящата директива или съответстващите на тях, освен когато това е изрично предвидено в нея.

Член 17

Преразглеждане

До 1 ноември 2012 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Европейската централна банка доклад относно изпълнението и въздействието на настоящата директива, и поспециално относно прилагането на пруденциалните изисквания върху институциите за електронни пари, които при необходимост се придружава от предложение за нейното преразглеждане.

Член 18

Преходни разпоредби

1. Държавите-членки позволяват на институциите за електронни пари, които преди 30 април 2011 г. са предприели дейност в съответствие с националното право, с която се транспонира Директива 2000/46/ЕО в държавата-членка, в която се намира тяхното централно управление, да продължат дейностите си в тази или друга държава-членка в съответствие със споразуменията за взаимно признаване, предвидени в Директива 2000/46/ЕО, без да се изисква да подават заявление за лиценз в съответствие с член 3 от настоящата директива или да спазват другите разпоредби, предвидени в дял II от настоящата директива или към които този дял препраща.

Държавите-членки изискват от такива институции за електронни пари да представят на компетентните органи цялата съответна информация с цел да дадат възможност на последните да направят оценка до 30 октомври 2011 г. дали институциите за електронни пари спазват изискванията, предвидени в настоящата директива, а ако не ги спазват — какви мерки следва да бъдат предприети, за да се осигури спазването, или дали е уместно да се отнеме лицензът им.

На спазващите изискванията институции за електронни пари се издава лиценз, вписват се в регистъра и се задължават да спазват изискванията, предвидени в дял II. Ако институции за електронни пари не спазват изискванията, установени в настоящата директива, до 30 октомври 2011 г., им се забранява да издават електронни пари.

2. Държавите-членки могат да предвидят автоматично издаване на лиценз на институция за електронни пари и нейното вписване в регистъра, предвидено в член 3, ако компетентните органи вече разполагат с доказателства, че институцията за електронни пари спазва изискванията, посочени в членове 3, 4 и 5. Преди издаване на лиценза компетентните органи информират съответните институции за електронни пари.

3. Държавите-членки позволяват на институции за електронни пари, предприели преди 30 април 2011 г. дейности съгласно националното право, с които се транспонира член 8 от Директива 2000/46/ЕО, да продължат тези дейности в рамките на съответната държава-членка в съответствие с Директива 2000/46/ЕО до 30 април 2012 г., без да се изисква да подават заявление за лиценз съгласно член 3 от настоящата директива и без да спазват другите разпоредби, предвидени в дял II от настоящата директива или към които този дял препраща. На институциите за електронни пари, които през този период нито са лицензирани, нито са освободени по смисъла на член 9 от настоящата директива, се забранява да издават електронни пари.

Член 19

Изменения на Директива 2005/60/ЕО

Директива 2005/60/ЕО се изменя, както следва:

1. В член 3, параграф 2 буква а) се заменя със следното:

„а) предприятие, различно от кредитна институция, което извършва една или повече от операциите, включени в точки 2—12 и в точки 14 и 15 от приложение I към Директива 2006/48/ЕО, включително дейностите на бюрата за обмяна на валута (bureaux de change);“

2. В член 11, параграф 5 буква г) се заменя със следното:

„г) електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари (*), когато максималната електронно съхранявана сума в

устройството е не повече от 250 EUR, ако не е възможно презареждане, или когато се налага лимит, ако е възможно презареждане, от 2 500 EUR за общата сума на извършените плащания през календарната година, освен когато през същата календарна година при поискване държателят на електронни пари е обменил обратно сумата от 1 000 EUR или повече в съответствие с член 11 от Директива 2009/110/ЕО; по отношение на националните платежни трансакции държавите-членки или техните компетентни органи могат да увеличат размера от 250 EUR, посочен в настоящата точка, до таван от 500 EUR.

(* ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7“.

Член 20

Изменения на Директива 2006/48/ЕО

Директива 2006/48/ЕО се изменя, както следва:

1. Член 4 се изменя, както следва:

а) точка 1 се заменя със следното:

„1. „кредитна институция“ означава предприятие с предмет на дейност приемане от населението на депозити или на други възстановими средства и отпускане на кредити за негова сметка;“

б) точка 5 се заменя със следното:

„5. „финансова институция“ означава предприятие, различно от кредитната институция, чиято основна дейност е да придобива дялови участия или да извършва една или повече от дейностите, изброени в точки 2—12 и 15 от приложение I.“

2. Към приложение I се добавя следната точка:

„15. Издаване на електронни пари.“

Член 21

Отмяна

Директива 2000/46/ЕО се отменя, считано от 30 април 2011 г., без да се засягат разпоредбите на член 18, параграфи 1 и 3 от настоящата директива.

Позоваванията на отменената директива се тълкуват като позовавания на настоящата директива.

Член 22

Транспониране

1. Държавите-членки приемат и публикуват не по-късно от 30 април 2011 г. законите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Те прилагат тези мерки от 30 април 2011 г.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условиата и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 23

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден от публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 24

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 16 септември 2009 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BUZEK

За Съвета

Председател

C. MALMSTRÖM